

ŘÍMSKÁ ARCHITEKTURA

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CIRKY • TEATRY • AMFITEATRY • THERMY

ŘÍMSKÁ ARCHITEKTURA

VY_32_INOVACE_DVK1216

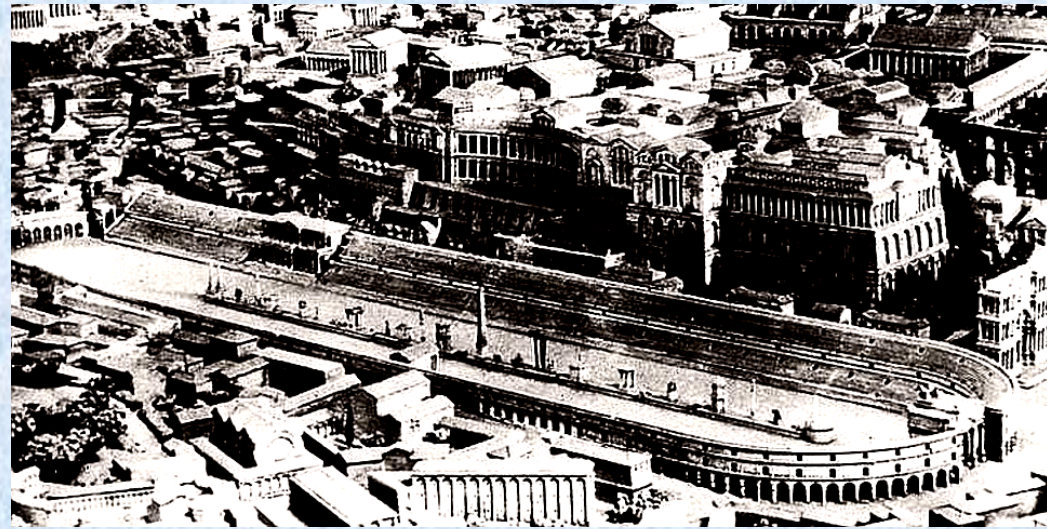
CIRKY · TEATRY · AMFITEATRY · THERMY

- Autor: Mgr. Jan Souček
- Vznik: 09 / 2012
- Téma: Antické umění
- Předmět: DVK / 1. ročník
- Anotace: Obrazová prezentace vývoje římské architektury – cirky, amfiteátry, teatry, thermy

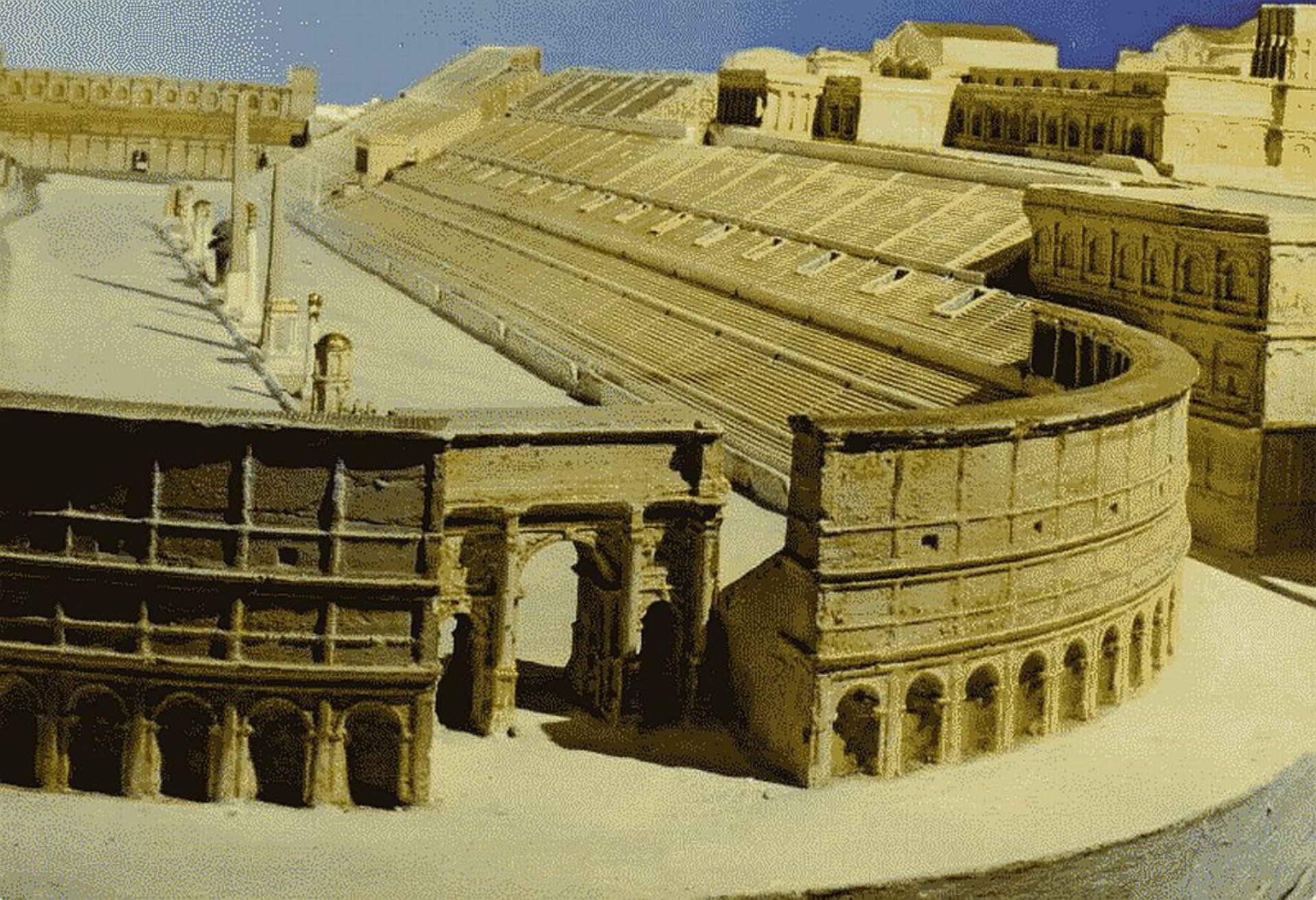
AMFITEÁTRY

- Před přelomem letopočtu dřevěné stavby pro gladiátorské hry.
- Jak ale byly stále oblíbenější a počet obyvatel vzrůstal, tak se začaly budovat kruhové či eliptické kamenné amfiteátry.
- Nejznámější je v Římě Koloseum, největší zchovalý kus římské architektury vůbec, Zchovalé je také amfiteátry ve Veroně a v Nimes.

Circus Maximus

- Oblíbenou římskou kratochvílí byly také závody čtyřspřeží. Proto byly budovány **hipodromy**.
- Římský Circus Maximus je dlouhý 350 metrů. Na závodiště se vjíždělo bránou bez hlediště (porta pompae), proti ní ležela brána ven pod hledištěm (porta triumphalis). Uprostřed závodiště ležela tzv. spina.
- Existovaly také (známo jen z popisů) amfiteátry napouštěné vodou, na které se konaly bitvy lodí – naumachie.

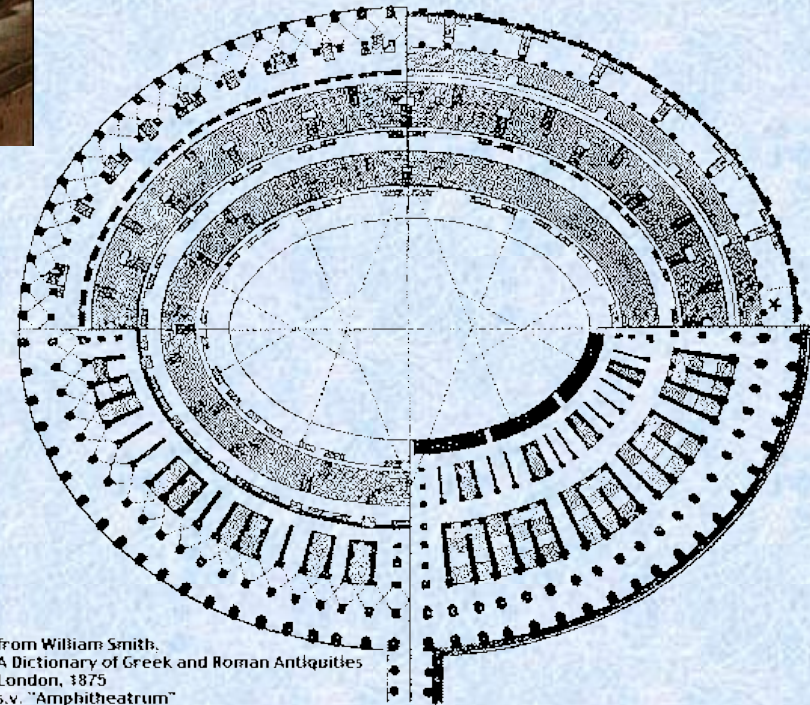
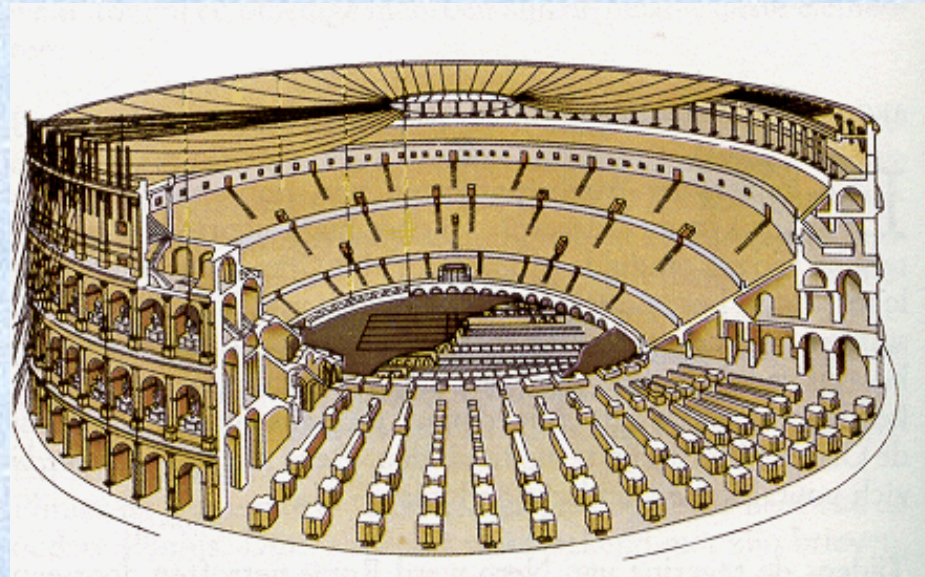

Circus Maximus

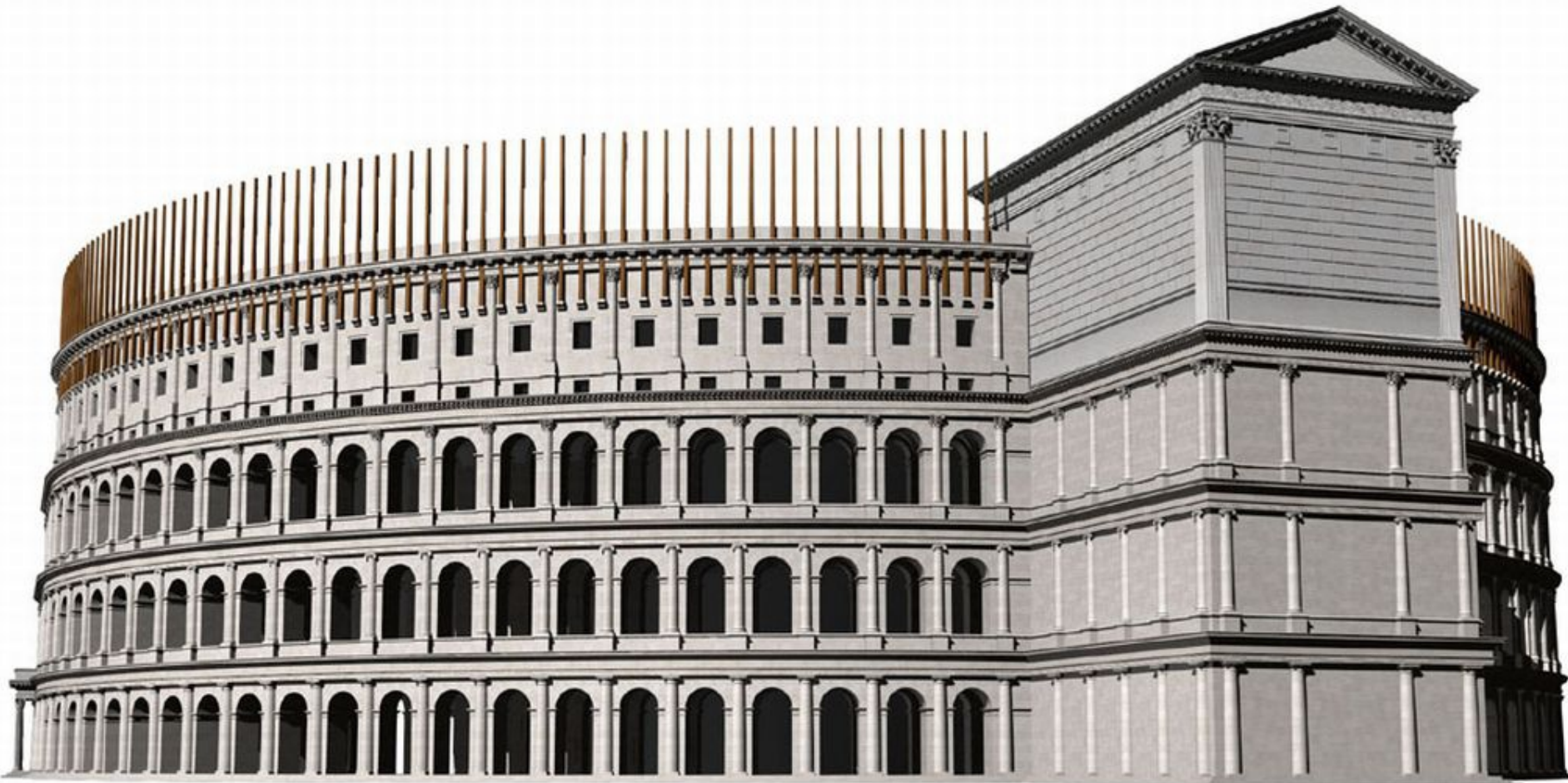
COLOSSEUM

Flavian Amphitheatre

Rome

From William Smith,
A Dictionary of Greek and Roman Antiquities
London, 1875
s.v. "Amphitheatrum"

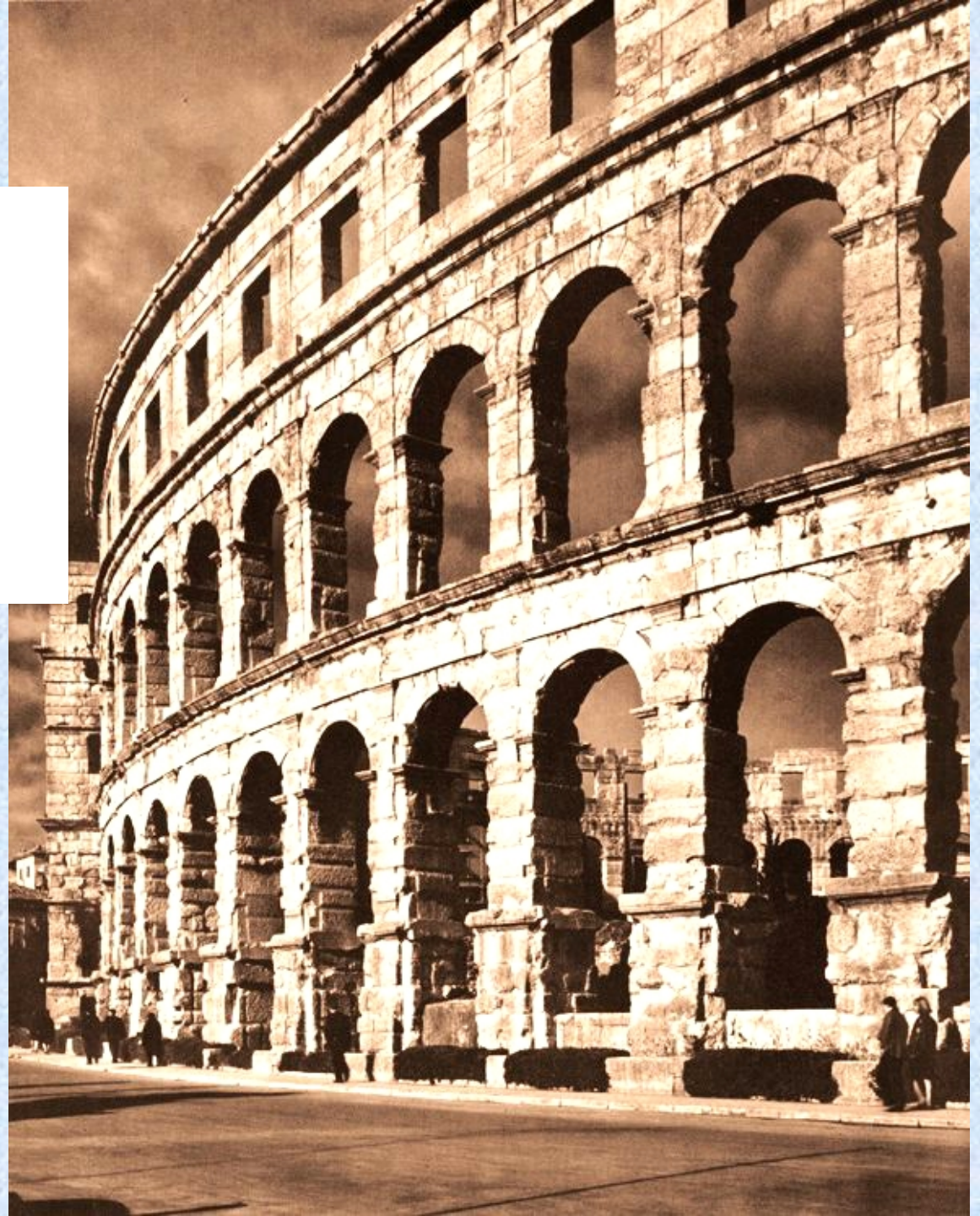

Amphitheatre Pompeje

Amphitheatrum Pula

PULA

AMFITEATAR ARENA

DIVADLA / TEATRY

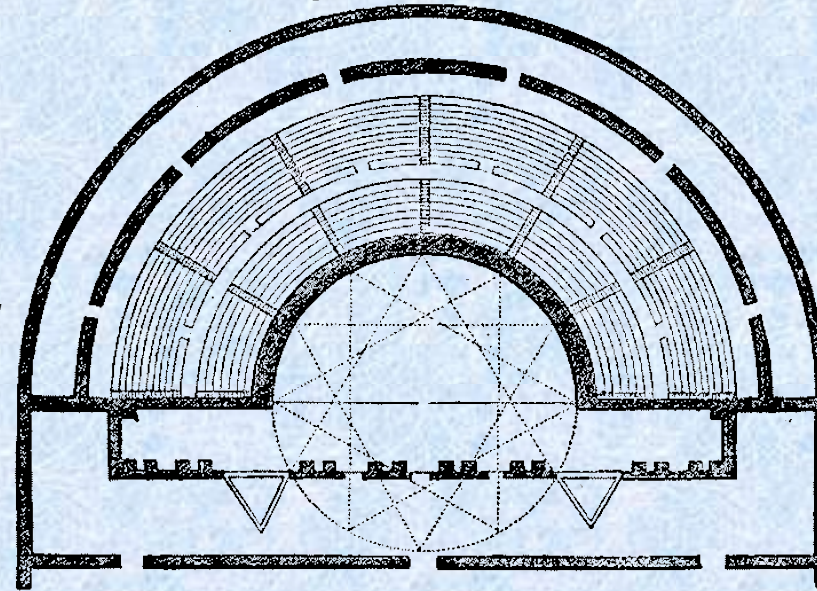
DIVADLA / TEATRY

Jasnou ukázkou je Marcellovo divadlo v Římě, kde je budova scény rozdělena do třech podlaží a členěna soustavou vysunutých edicul.

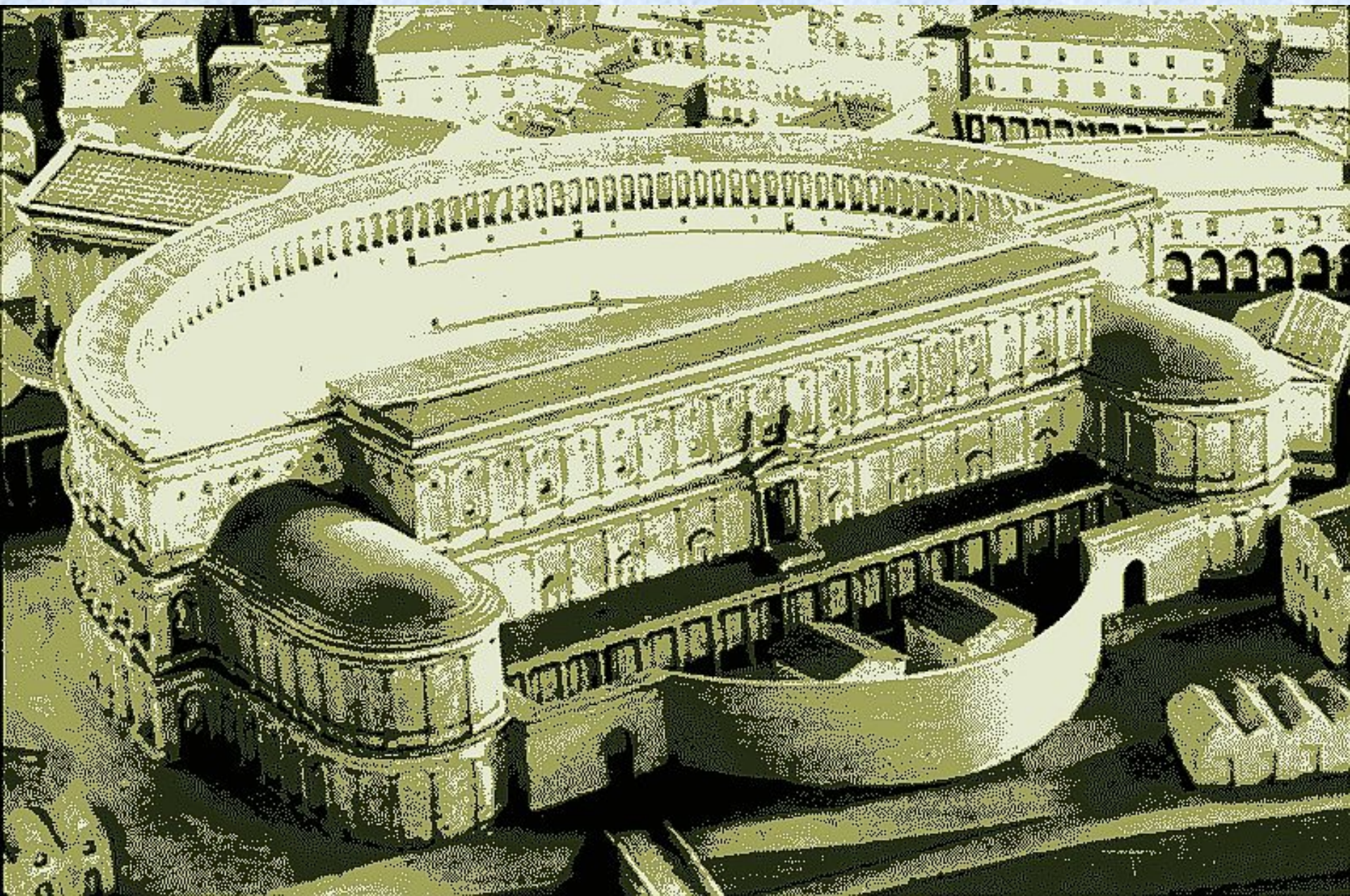
Nejdokonaleji zachovalé je divadlo v lokalitě Aspendos v Turecku.

V Římě sloužila divadla primárně pro zábavu, na rozdíl od řeckých náboženských a politických účelů. Divadla jsou stavěna nad terénem a jejich hlediště má čistě půlkruhový tvar, budova scény zaujímá celou šířku i výšku divadla a stává se tak monumentální kulisou a uzávěrou celku. Centrální úloha orchestry je potlačena, představení se odehrává více na proscénionu a scéně, po obvodu zbytku orchestry jsou VIP místa.

Hlediště je rozděleno do několika pořadí a zón, nahoře se navíc ještě vyskytuje sloupový ohoz a malá svatyně Baccha či Apollona. V čelní stěně scény je několikero dveří s určitým významem – město, cizina, ..., což umožňovalo orientovat se, kam postavy odcházejí. Římská divadla také přinesla oponu.

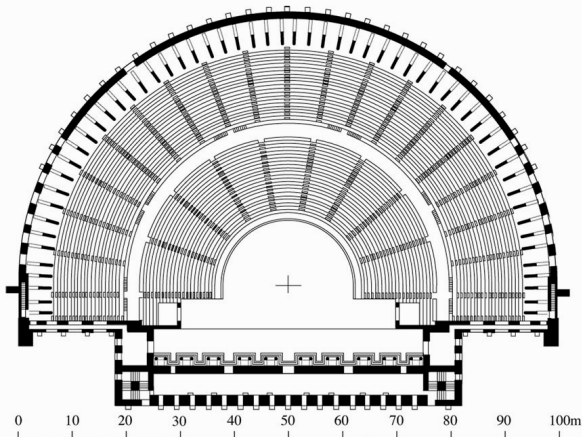

Theater of Marcellus

Theatr v Aspendos / Turecko

The Roman Theatre at Aspendos (modern Belkiz, Turkey).
Cavea width: 95.48 m, orchestra width: 23.87 m; capacity: 15,000; ca. 161-169 AD.
Plan (T.H. after Lanckoronski)

The Roman Theatre at Aspendos, Turkey - Photo: T. Hines 6/15/2003
(At the time of this photograph, the lower scaenae frons was blocked by scenery for the Aspendos International Opera Festival production of *Aida*)

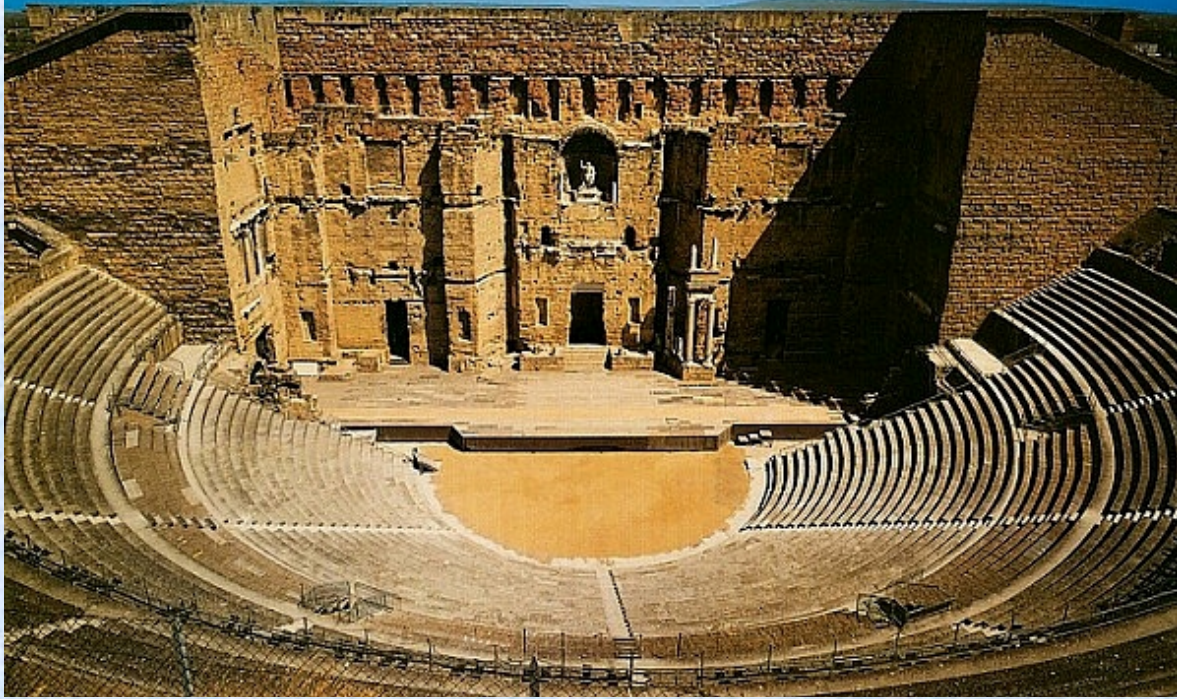
Aspendos je antické město v Pamfýlii, jehož ruiny s výjimečně dobře zachovalým amfiteátre leží v jižním Turecku

Theater v Orange / France

Theater_Orange_France

Theater v Orange / France

Theatr v Meridě / Španělsko

Nachází se uprostřed kolonády. Stavba pochází z 1. poloviny 2. stol. našeho letopočtu. Jeviště je 48 m široké a 10 m hluboké, dnes má devět řad sedadel.

Theatre v Palmýře / Sýrie

Theater v Bosře / Sýrie

THERMY / LÁZNĚ

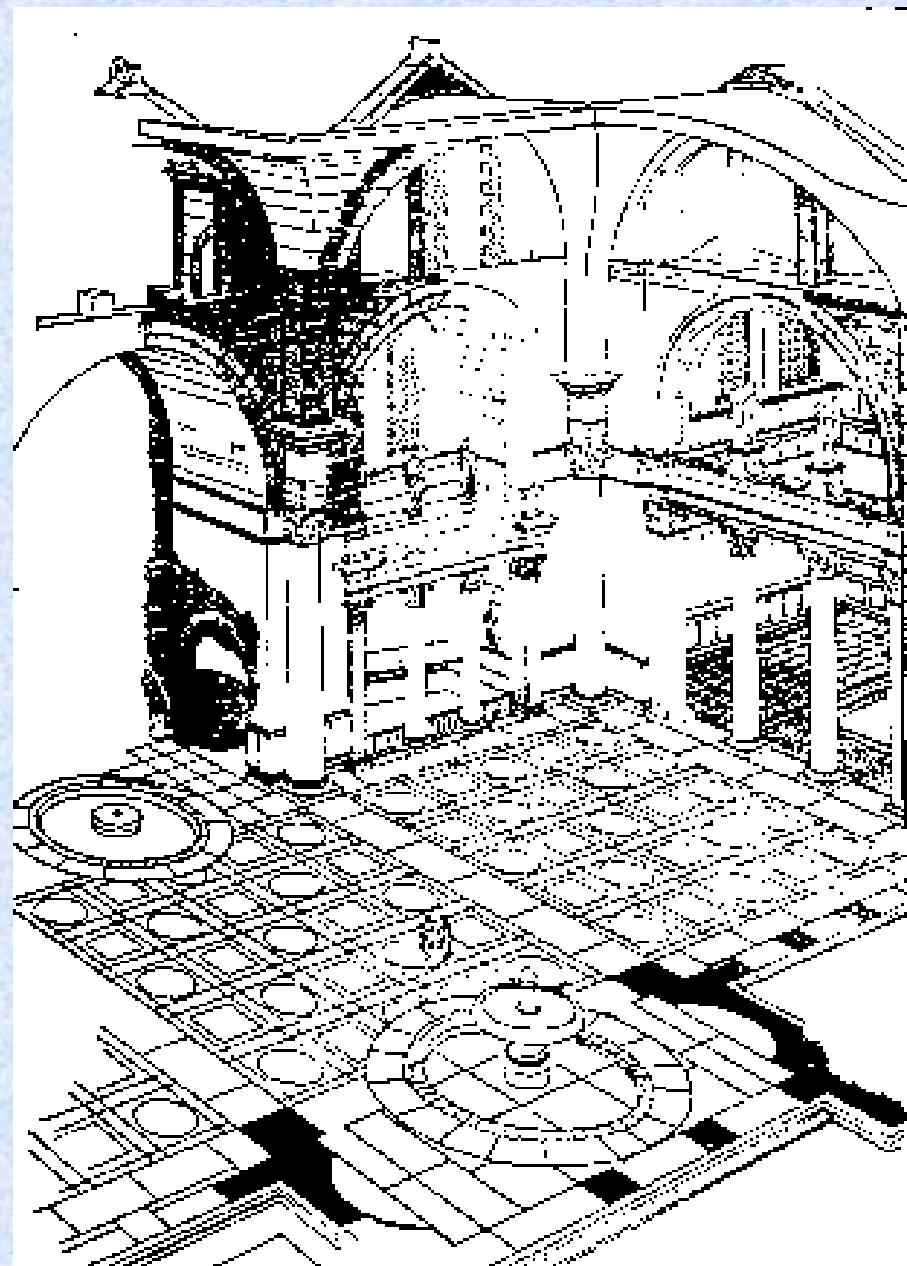
Lázně byly v římském světě snad nejdůležitější veřejnou stavbou a konkurenci neměly ani v monumentálnosti. Nešlo jen o hygienické zařízení, ale přidružily se k nim i jiné rekreační provozy jako knihovny, studovny či diskusní sály.

Lázně byly velmi levné a proto dostupné prakticky všem občanům. Šlo o velkorysé stavby zařízené luxusněji než císařské paláce. Ukázkou jsou **Caracallové lázně** v Římě.

V jejich ohraničeném komplexu je zahrada s hřišti a tribunou, dvě knihovny, studovny a tělocvičny, akvadukt a nádrže na vodu a uprostřed vlastní lázeňská budova řešená stejně symetricky jako celý areál.

Vnitřní prostory jsou řetězeny na hlavní osu – je zde otevřený plavecký bazén, studené lázně (frigidarium), vlažná koupel (tepidarium), horká lázeň (caldarium). Po stranách přiléhají šatny (apodyteria), krytá sportoviště (palaestra) a sauny – potní lázně.

Budova je zastřešena systémem kupolí a půlkupolí. Lázně byly vytápěny systémem horkovzdušného vedení ve stěnách a podlahách za využití dutých tvarovek.

Baths of Caracalla_Roma

Baths of Caracalla_Roma

Baths of Caracalla Roma

Diokleciánovany lázně Roma

Pozdější (3. stol.) jsou poměrně zachovalé, i když Michelangelem na kostel přestavěné Diokleciánovy lázně.

Dioklecianovany lazne_Roma

Dioklecionovany lazne_Roma

Zdroje:

PIOJAN, José. *Dějiny umění 1*, 1. vyd. Praha: Odeon, 1977. ISBN: 80-7176-765-4
kol. *Ilustrované dějiny světa - Úsvit civilizací*, 2. vyd. Bratislava: Gemini, 1993. ISBN: 80-7161-016-X
kol. *Encyklopedie starověkého světa*, 1. vyd. Praha: Perfekt, 2004. ISBN: 80-8046-269-0
AUGUSTA, Pavel. a HONZÁK, František. *Jak se žilo ve starověku*, 1. vyd. Praha: Albatros, 1989

Internetové zdroje:

- <http://cs.wikipedia.org>
- <http://commons.wikimedia.org/>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Roman_Forum
- http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_monuments_of_the_Roman_Forum
- http://en.wikipedia.org/wiki/File:Curia_Julia.jpg
- <http://www.airpano.ru/360Degree-VirtualTour.php?3D=Italy-Rome-Colosseum>
- http://www.whitman.edu/theatre/theatretour/aspensos/images/large%20images/aspensos_scaenae_frons.jpg
- http://www.whitman.edu/theatre/theatretour/aspensos/images/large%20images/Aspendos_arches.jpg
- http://www.wata.net/_uploads/offers/43/aspensos.jpg
- <http://www.omniplan.hu/200503-SJ/M/P1210311-Bosra-RomanTheater.jpg>
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Aspendos>
- http://4.bp.blogspot.com/_De9Pw0JMDCA/S_sArcxxzrl/AAA1w/o0atQRp_ALU/s400/Merida_Roman_Theatre1.jpg
- <http://www.fransite.net/Klassiek/Romeins/index.html>
- <http://vygosh.borec.cz/de-rim.html>
- <http://www.crystalinks.com/BathsOfDiocletian.jpg>
- <http://www.crystalinks.com/romebaths.html>
- <http://www.crystalinks.com/BathsOfCaracalla2.jpg>
- <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/5/5f/Caracalla-Grundriss.jpg/450px-Caracalla-Grundriss.jpg>
- http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/8/8e/Thermae_of_Caracalla_Panorama.jpg/1280px-Thermae_of_Caracalla_Panorama.jpg
- <http://www.Bath of Caracalla Rome 2011 7.jpg>
- http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/b9/Baths_of_Caracalla_1.JPG/800px-Baths_of_Caracalla_1.JPG
- http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/5/53/Terme_Caracalla_Roma_09feb08_03.jpg/800px-Terme_Caracalla_Roma_09feb08_03.jpg